

Dosarul nr.3ra-559/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Chisilița

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, G. Dașchevici, V. Negru

ÎNCHEIERE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Igor Șarban împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din data de 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a menținut hotărârea din data de 02 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 12 septembrie 2019 Igor Șarban a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale prin care a solicitat anularea deciziei Casei teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani din data de 17 iulie 2019, a deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale din data de 22 august 2019 privind refuzul de a include în vechimea de muncă 3 ani, 10 luni și 15 zile în baza prevederilor prevăzute de lit. d), pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, obligarea includerii în vechimea în muncă în condiții avantajoase 3 ani, 10 luni și 15 zile și de a stabili pensia în baza Legii nr. 1544 – XII din data de 23 iunie 1993.

În motivarea acțiunii Igor Șarban a indicat că în perioada 05 septembrie 2000 - 25 iunie 2019 a efectuat serviciul în organele afacerilor interne. La 25 iunie 2019 a fost concediat din organele poliției cu dreptul de a primi pensia pe linia MAI. După concediere s-a adresat la Casa teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani cu cerere privind stabilirea pensiei în conformitate cu Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, prezentând toate actele necesare.

Prin decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani cu nr. 20/2019/18479 din 17 iulie 2019 i s-a refuzat în acordarea pensiei, deoarece nu a confirmat vechimea în muncă necesară de 24 de ani.

Reclamantul a menționat că organul social incorect i-a calculat vechimea în muncă pentru perioada când a ocupat funcția de polițist al izolatorului de detenție provizorie al IP Rîșcani și anume perioadele de la 12 martie 2010 până la 05 martie 2013 și de la 03 august 2018 până la 25 iunie 2019, care urmează a calculată cu înlesnirile prevăzute la lit. d), pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, adică două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Igor Șarban a relatat că la calcularea vechimii în muncă pentru acordarea pensiei, autoritatea pârâtă în mod nejustificat nu a inclus în vechimea în muncă 3 ani, 10 luni și 15 zile, ori acesta la data concedierii din organele afacerilor interne dispunea de o vechime în muncă de 24 ani și 20 de zile, fapt ce îi dă dreptul la primirea pensiei.

Nefiind de acord cu decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani privind refuzul în stabilirea pensiei, Igor Șarban la 05 august 2019 s-a adresat către autoritatea pârâtă cu cerere prealabilă, prin care a solicitat să fie corectată situația cu includerea în vechimea de muncă în condițiile avantajoase 3 ani, 10 luni și 15 zile și stabilirea pensiei.

Prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-1865/19 din 22 august 2019 a fost respinsă cererea prealabilă pe aceleași temeuri.

În opinia reclamantului actele administrative contestate poartă un caracter abstract, neargumentat și formal, ori izolatoarele de detenție provizorie și izolatoarele de urmărire penală sunt totalmente identice după destinație, funcționare și condiții de serviciu în cadrul lor. În aspectul respectiv, poziția organului social referitor la diferența dintre denumiri și subordonări este o insinuație, nefiind bazată pe legislație.

Astfel, decizia privind refuzul de a include în vechimea de muncă a reclamantului 3 ani, 10 luni și 15 zile în baza prevederilor prevăzute de lit. d), pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 este ilegală.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 02 iulie 2020 s-a admis acțiunea înaintată, s-a anulat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind stabilirea pensiei lui Igor Șarban. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ prin care să dispună stabilirea pensiei pentru vechime în serviciu lui Igor Șarban în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 02 iulie 2019, ținând cont de vechimea în muncă de 24 ani și 20 zile. (f.d.48, 51-58)

Casa Națională de Asigurări Sociale în termen a depus apelul nemotivat și apelul motivat, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 02 iulie 2020, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. (f.d.59)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 16 februarie 2021 a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, a menținut hotărârea din data de 02 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 86, 87-95)

Instanțele de judecată în temeiul art. 48, art. 13, lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, pct. 8, lit. d) din Hotărârea menționată la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor

care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și a sistemului penitenciar nr. 78 din 21 februarie 1994 și art. 53, alin. (1), lit. a) din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300 din data de 21 decembrie 2017, au concluzionat că acțiunea este întemeiată, deoarece penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, sunt entitățile, care cad sub incidența reglementărilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

De asemenea acest fapt este stipulat și în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI, prin care s-au acordat înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor, care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea MAI, pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarelor de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie).

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs, prin care a solicitat casarea deciziei contestate cu emiterea unei noi hotărâri. (f.d. 96, 103-107)

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că soluțiile instanțelor de judecată sunt eronate, deoarece la data depunerii cererii de acordare a pensiei Igor Șarban nu întrunea condițiile de asigurare cu pensie pentru vechime în muncă.

La stabilirea pensiei funcționarilor publici cu statut special li se calculează vechimea în serviciu ținându-se cont de următoarele înlesniri: o zi de serviciu în instituțiile penitenciare de tip închis, în casele de arest și în instituțiile penitenciare destinate deținerii și tratării bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de vechime în serviciu.

La caz, prevederile Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 nu sunt aplicabile prezentei cauze, deoarece reclamantul nu a activat în vreo funcție din cadrul sistemului penitenciar.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 16 februarie 2021,

La 23 februarie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat.

Decizia motivată a instanței de apel a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la 06 aprilie 2021. (f.d. 99)

Casa Națională de Asigurări Sociale, în termen, la 04 mai 2021 a depus recursul motivat.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul înaintat de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh